

Gedragcode voor raadsleden, burgemeester, wethouders en fractieondersteuners van Heusden 2013

Inleiding

De Gemeentewet bepaalt dat de gemeenteraad zowel voor de eigen leden als voor de burgemeester en de wethouders een gedragscode vaststelt. De huidige gedragscodes dateren uit 2003 (waarbij de gedragscode voor leden van de raad in 2009 op twee kleine onderdelen is gewijzigd) en zijn aan herziening toe.

Dit heeft geresulteerd in een voorstel van het presidium voor een gedragscode voor alle politieke ambtsdragers in de gemeente, dus voor de raadsleden, de burgemeester, de wethouders en de fractieondersteuners. De modelgedragscode van de VNG is als basis gebruikt. Deze is toegespitst op Heusden aan de hand van de inbreng van raadsleden en collegeleden tijdens twee aan dit thema gewijde bijeenkomsten.

Politiek ambtsdragers dienen bij hun handelen de kwaliteit van het openbaar bestuur centraal te stellen. Integriteit van het openbaar bestuur is daarvoor een belangrijke voorwaarde. Niet integer handelen schaadt het vertrouwen van de burger in het openbaar bestuur. Aan politieke ambtsdragers worden hoge eisen gesteld op het gebied van integriteit. De overheid werkt immers met publieke middelen en neemt niet zelden een monopoliepositie in.

Het presidium benadrukt dat de gedragscode ertoe dient om in voorkomende gevallen in alle openheid met elkaar het gesprek aan te kunnen gaan, zonder dat (partij)politieke overwegingen daarop invloed hebben.

Het voorstel heeft als doel om een aantal kernbegrippen vast te stellen die voor politieke ambtsdragers in Heusden leidend zijn met betrekking tot bestuurlijke integriteit. Daarnaast verschaft de code duidelijkheid over het gewenste gedrag in een aantal vaak voorkomende situaties. Gedragsregels kunnen onmogelijk voorzien in alle voorkomende situaties. Dit is ook niet de opzet van de gedragscode. In niet beschreven situaties zijn de vastgestelde kernbegrippen leidraad voor handelen.

De code bestaat uit twee onderdelen. Deel I beschrijft een aantal kernbegrippen van integriteit, als het ware de algemene uitgangspunten voor de gedragscode. Deel II bevat de feitelijke gedragsregels.

Deel I Kernbegrippen integriteit van politiek ambtsdragers

Politiek ambtsdragers stellen bij hun handelen de kwaliteit van het openbaar bestuur centraal. Integriteit van het openbaar bestuur is daarvoor een belangrijke voorwaarde. De belangen van de gemeente, en in het verlengde daarvan die van de burgers, zijn het primaire richtsnoer. Integriteit van politiek ambtsdragers houdt in dat de verantwoordelijkheid die met de functie samenhangt wordt aanvaard en dat er de bereidheid is om daarover verantwoording af te leggen. Verantwoording wordt intern afgelegd aan collega-bestuurders dan wel aan de gemeenteraad, maar ook extern aan organisaties en burgers voor wie politiek ambtsdragers hun functie vervullen. Een aantal kernbegrippen is daarbij leidend en plaatst integriteit van politiek ambtsdragers in een breder perspectief.

De raad van Heusden heeft uitgesproken dat voor de politiek ambtsdragers van Heusden de volgende kernbegrippen leidend zijn:

Onafhankelijkheid

Het handelen van een politiek ambtsdrager wordt gekenmerkt door onpartijdigheid, dat wil zeggen dat geen vermenging optreedt met oneigenlijke belangen en dat ook iedere schijn van een dergelijke vermenging wordt vermeden.

Openheid

Het handelen van een politiek ambtsdrager is transparant, opdat optimale verantwoording mogelijk is en de controlerende organen volledig inzicht hebben in het handelen van de politiek ambtsdrager en zijn beweegredenen daarbij.

Betrouwbaarheid

Op een politiek ambtsdrager moet men kunnen rekenen. Die houdt zich aan zijn afspraken. Kennis en informatie waarover hij uit hoofde van zijn functie beschikt, wendt hij aan voor het doel waarvoor die zijn gegeven.

Zorgvuldigheid

Het handelen van een politiek ambtsdrager is zodanig dat alle organisaties en burgers op gelijke wijze en met respect worden bejegend en dat belangen van partijen op correcte wijze worden afgewogen.

Rechtvaardigheid

Maatschappelijke rechtvaardigheid als richtsnoer.

Eerlijkheid

De waarheid spreken, beloften nakomen.

Respect

Respectvol gedrag naar elkaar (bejegening).

Bovendien geldt voor de wethouders en de burgemeester, als dagelijks bestuurders, de kernwaarde:

Dienstbaarheid

Het handelen van een politiek ambtsdrager is altijd en volledig gericht op het belang van de gemeente en op de organisaties en burgers die daar onderdeel van uit maken.

Deze kernbegrippen zijn de toetsstenen voor de nu volgende gedragsafspraken.

Deel II Gedragscode politiek ambtsdragers

1. Algemene bepalingen

1.1 Deze gedragscode geldt voor politiek ambtsdragers van de gemeente Heusden. Onder een politiek ambtsdrager wordt een raadslid, burgemeester, wethouder of fractieondersteuner verstaan.

1.2 In gevallen waarin de code niet voorziet of waarbij de toepassing niet eenduidig is vindt bespreking plaats in het college en/of in het presidium.

1.3 De code is openbaar en voor iedereen gemakkelijk toegankelijk.

1.4 Politiek ambtsdragers ontvangen bij hun aantreden een exemplaar van de code.

1.5 Een politiek ambtsdrager is aanspreekbaar op de naleving van deze code.

2. Belangenverstrengeling

2.1 Een politiek ambtsdrager zal financiële belangen aan de burgemeester melden als deze aan de orde zijn bij besluitvoorbereiding en besluitvorming.

- 2.2 Bij privaat-publieke samenwerkingsrelaties voorkomt de politiek ambtsdrager (de schijn van) bevoordeling in strijd met eerlijke concurrentieverhoudingen.
- 2.3 Een oud-politiek ambtsdrager wordt het eerste jaar na de beëindiging van zijn ambtstermijn uitgesloten van het tegen beloning verrichten van werkzaamheden voor de gemeente waaraan hij verbonden was.
- 2.4 Indien de onafhankelijke oordeelsvorming van een politiek ambtsdrager over een onderwerp in het geding kan zijn, geeft hij bij de besluitvorming daarover aan in hoeverre het onderwerp hem persoonlijk aangaat.
- 2.5 Een politiek ambtsdrager die familie- of vriendschapsbetrekkingen of anderszins persoonlijke betrekkingen heeft met een aanbieder van diensten of zaken aan de gemeente, onthoudt zich van deelname aan de besluitvorming over de betreffende opdracht.
- 2.6 Een politiek ambtsdrager vervult geen nevenfuncties die een risico vormen voor een integere invulling van de politieke functie.

3. Informatie

- 3.1 Een politiek ambtsdrager gaat zorgvuldig en correct om met informatie waarover hij uit hoofde van zijn ambt beschikt. Hij zorgt ervoor dat stukken met vertrouwelijke gegevens veilig worden opgeborgen.
- 3.2 Een politiek ambtsdrager verstrekt geen informatie die vertrouwelijk of geheim is.
- 3.3 Een politiek ambtsdrager maakt niet ten eigen bate of ten bate van zijn persoonlijke betrekkingen gebruik van in de uitoefening van het ambt verkregen informatie.
- 3.4 Een politiek ambtsdrager gaat verantwoord om met uitingen in woord en geschrift

4. Geschenken, diensten en uitnodigingen

- 4.1 Een politiek ambtsdrager accepteert geen geschenken, faciliteiten of diensten indien zijn onafhankelijke positie hierdoor kan worden beïnvloed.
- 4.2 Geschenken en giften die een politiek ambtsdrager uit hoofde van zijn ambt ontvangt en die een geschatte waarde van meer dan € 50,- vertegenwoordigen, moeten in het college danwel presidium worden gemeld.
- 4.3 Geschenken, giften, faciliteiten of uitnodigingen die worden aangeboden direct volgend op besluitvorming of afgeronde onderhandelingen moeten in het college danwel presidium worden gemeld.
- 4.4 Excursies en werkbezoeken op uitnodiging en rekening van derden worden alleen geaccepteerd wanneer deze functioneel zijn en in het belang van de gemeente plaatsvinden.
- 4.5 Excursies en werkbezoeken op uitnodiging en rekening van derden worden gemeld in het college danwel presidium.
- 4.6 Aanbiedingen voor privéwerkzaamheden of kortingen op privégoederen worden niet door een politiek ambtsdrager geaccepteerd.

5. Voorzieningen, bestuurlijke uitgaven, onkostenvergoedingen en buitenlandse dienstreizen

- 5.1 Uitgaven worden uitsluitend vergoed als de hoogte en de functionaliteit ervan kunnen worden aangetoond. Een politiek ambtsdrager is terughoudend bij het in rekening brengen van uitgaven die zich op het grensvlak van privé en publiek bevinden.
- 5.2 Een politiek ambtsdrager declareert geen kosten die reeds op andere wijze worden vergoed.
- 5.3 In geval van twijfel over een declaratie of over het correct gebruik van een creditcard door een wethouder, wordt dit voorgelegd aan de burgemeester. In geval van twijfel over een declaratie of over het correct gebruik van een creditcard door de burgemeester, wordt dit voorgelegd aan het college.
- 5.4 Een politiek ambtsdrager die het voornemen heeft uit hoofde van zijn functie een buitenlandse reis te maken of is uitgenodigd voor een buitenlandse reis of werkbezoek op kosten van derden, heeft vooraf toestemming nodig van het bestuursorgaan waar hij deel van uitmaakt. Het gemeentelijk

belang van de reis is doorslaggevend voor de besluitvorming. Indien het toestemming aan een wethouder of de burgemeester betreft wordt de raad van de besluitvorming in het college op de hoogte gesteld.

5.5 Een politiek ambtsdrager meldt het voornemen tot een buitenlandse reis of een uitnodiging daartoe in het bestuursorgaan waar hij deel van uitmaakt en verschaft daarbij informatie over het doel van de reis, de bijbehorende beleidsoverwegingen, de samenstelling van het gezelschap, de geraamde kosten en de wijze waarop van de reis verslag wordt gedaan.

5.6 Het anderszins meereizen naar en in het buitenland van derden op kosten van de gemeente is niet toegestaan.

5.7 Het verlengen van een buitenlandse dienstreis voor privédoeleinden is voor rekening van de politiek ambtsdrager.

6. Meningsuitingen

6.1. Een politiek ambtsdrager stelt de persoonlijke integriteit van andere politiek ambtsdragers en leden van de ambtelijke organisatie niet zonder deugdelijke grond ter discussie.

6.2 Een politiek ambtsdrager voorkomt dat de toonzetting van de beweringen geschiedt in persoonlijk grievende bewoordingen.

6.3 De privacy van politiek ambtsdragers en leden van de ambtelijke organisatie worden door de politiek ambtsdragers gerespecteerd.

7. Onderlinge verhoudingen

7.1 Een politiek ambtsdrager geeft er in zijn optreden blijk van de positie van de bestuursorganen raad, college en burgemeester te respecteren. Hij is zorgvuldig, open en betrouwbaar in de omgang met andere politieke ambtsdragers en heeft transparante werkrelaties met hen.

7.2 Een politiek ambtsdrager is zorgvuldig, open en betrouwbaar in de omgang met de ambtelijke organisatie. Hij heeft transparante werkrelaties met alle medewerkers. Een politiek ambtsdrager respecteert de professionaliteit van de ambtenaren.

8. Handhaving van de gedragscode

8.1 Onverminderd de voor iedere politiek ambtsdrager geldende plicht aangifte te doen van strafbare feiten die bestaan of gepaard gaan met schendingen van de ambtsplicht of onrechtmatige toepassing van bevoegdheden, spreken politiek ambtsdragers elkaar aan op gedrag.

8.2 Wanneer ernstige vermoedens bestaan dat de wet of gedragscode geschonden worden, kan de voorzitter van de raad een onderzoek instellen.

9. Inwerkingtreding

Deze gedragscode treedt in werking met ingang van de eerste dag na de datum van bekendmaking.

de griffier,

de voorzitter,

mw. drs. E.J.M. de Graaf

drs. J. Hamming